

MESTO BREZNO – MESTSKÝ ÚRAD BREZNO
ODBOR INVEŠTIČNÝ

Námestie gen. M.R.Štefánika 1/1, 977 01 Brezno

Mesto Brezno
Útvar primátora mesta Brezna
Nám. gen. M. R. Štefánika 1/1

977 01 Brezno

Váš list značky/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/☎	Brezno
	MsÚ 348/2025-95	Mgr. Kriska/048 2856603	19. 9. 2025
	37764/2025		

Vec

Podnet na zaradenie objektu „Historický sad Banisko“ do Registra pamätihodností mesta Brezna

Navrhujem, aby bol objekt „Historický sad Banisko“ nachádzajúci sa v západnej časti mesta na parcelách č. C-KN 647/2,647/4 vlastníkom ktorého je Mesto Brezno, Nám. gen. M. R. Štefánika 1/1, 977 01 Brezno zaradený do Registra pamätihodností mesta Brezna.

Ako dôvod na zaradenie predmetného objektu/súboru objektov uvádzam nasledovné:

Predmetný posudzovaný sad predstavuje pozostatok starého historického ovocného sadu na Banisku. Celý objekt je lokalizovaný v okrajovej časti mesta Brezno západnej časti katastra mesta v blízkosti areálu Nemocnice lokalite s názvom Banisko. Vznik arboristického objektu nadväzuje na založenie Štátnej roľníckej školy v Brezne, ktorá tu bola v rokoch 1900 - 1964.

Ovocné dreviny, ktoré sa nachádzajú na posudzovanej ploche ovocného sadu, sú asi 60 rokov staré, ale niekoľko jedincov jabloní a hrušiek má vek vyšší, okolo 80 až 100 rokov, čo korešponduje so založením školy, teda ich výsadba má starší pôvod. Vzhľadom na odhadovaný vek stromov je pravdepodobné, že sa na spomínanej lokalite vyskytujú aj staré vzácne odrody (sorty) ovocných drevín, prípadne aj špecifické krajové odrody.

Zdravotný stav bol pomológmi monitorovaný v roku 2013 bol nasl.: perspektíva stromov v sledovanej lokalite na Banisku bola rôzna. Prevládali jedince s dobrým až zhoršeným zdravotným stavom, len niekoľko jedincov malo zdravotný stav zlý, niekoľko jedincov bolo možné považovať za hynúce. Horší zdravotný stav súvisel najmä so zníženou starostlivosťou v posledných rokoch, keď na stromoch dochádzalo postupne k vyhoľovaniu kostrových konárov a k sústreďovaniu úrody na koncovú časť konárov, čo v priebehu rokov viedlo k zlomeniu konárov pod váhou plodov a zároveň to malo vplyv aj na postupné odumieranie konárov v spodnej a vnútornej časti korún. Našťastie sme pozorovali na konároch len malé zastúpenie drevokazných húb.

Tel.: +421 48 2856603	Fax +421 48 6306 229	Bankové spojenie Prima banka Slovensko a.s. IBAN SK97 5600 0000 0020 0279 1001	IČO/DIČ 00313319 2020398391	E-mail podatelna@brezno.sk michal.kriska@brezno.sk	Internet www.brezno.sk
Úradné hodiny	Pondelok 7.30-16.00	Utorok 7.30-15.00	Streda 7.30-16.30	Štvrtok 7.30-15.00 len klientske centrum	Piatok 7.30-15.00

Z tohto vyplynula možnosť, že väčšina stromov bolo možné ošetriť, čím sa vo všetkých prípadoch predĺžila doba dožitia stromov, a asi v polovici prípadov sa správnym ošetrením prinavrátila aj dlhodobá alebo aspoň strednodobá (desiatky rokov) perspektíva pre existujúce stromy.

Následne mesto Brezno každo ročne objednalo služby odborných osôb na vykonanie zmladzovacích rezov týchto drevín, prvé odborné zásahy sa týkali najmä prevádzkovej bezpečnosti v území. Približne pri 1/3 jedincov sa v korunách nachádzali mŕtve konáre alebo zlomené konáre, ktoré priamo ohrozovali návštevníkov územia na zdraví a vzhľadom na mohutnosť konárov pri starších hruškách zrejme aj na živote. Súčasne z bezpečnostným rezom boli vykonané silné spätné (redukčné) rezy stromov, ktoré mali len nízku perspektívu alebo zlý zdravotný stav. Týmto silným spätným rezom bolo možné v prestarnutých korunách dosiahnuť zmladenie dôležité najmä pre zachovanie odrody formou preštepovania, no pri niektorých prestarnutých jedincoch sa týmto opatrením zvýšila aj perspektíva jedincov na priemerné hodnoty.

V druhej etape bolo vykonané ošetrovanie a udržiavací rez pri ostatných jedincoch, čím sa predišlo nežiaducim procesom, ako vyholovanie konárov, prehustenie korún, odumieranie konárov, zlomy konárov a poškodenia konárov.

Pri 2/3 jedincov bolo možné za niekoľko rokov (3-4 roky) dosiahnuť konečný tvar korún a stabilizovať jedince z hľadiska zdravotného stavu, ale aj z hľadiska funkčnosti drevín, vrátane produkčnej funkcie. Zdôrazniť však treba, že takmer všetky jedince dostali starostlivosť na odbornej pomologickej úrovni a vykonanie profesionálnych arboristických zásahov.

Pri všetkých odborných zásahoch do existujúcich drevín, mesto Brezno prostredníctvom neziskovej organizácie Brezno pre Občanov n.o. za roky 2018 až 2025 orezalo zmladzovacím rezom vyše 60 ks starých jedincov a vysadilo 110 nových ovocných stromov pričom ku každému z nich bol vybudovaný oplotok s pletivom proti ohryzu zverou.

V súčasnosti je lokalita pravidelne kosená a udržiavaná prostredníctvom Technických služieb Brezno a je obľúbenou a vyhľadávanou lokalitou širokého spektra občanov a turistov.

Je potrebné dodať, že pri tak náročnom projekte obnove a záchrane ovocného sadu, ako bol realizovaný zo strany Mesta Brezno, je nutné popri nadšení miestnych obyvateľov a dobrovoľníkov pre dobrú zaujímavú a prospešnú vec, nezabudnúť na profesionálny prístup k uskutočneniu udržania zámeru, ktorý si vyžaduje odbornú tímovú prácu nielen v problematike ošetrovania stromov, ale aj údržbe porastu stromov.

Príloha č. 1: Fotografia – Stav r. 1950

Príloha č. 2: Publikácia Brezno v spomienkach

Príloha č. 3: Fotografia – Súčasný stav

Príloha č. 4: Fotografia – Súčasný stav

Príloha č. 5: Fotografia – Súčasný stav

Príloha č. 6: Fotografia – Súčasný stav

Príloha č. 7: Fotografia – Súčasný stav

JUDr. Tomáš Abel, PhD.

primátor mesta,

Ing. Veronika Boháčiková,

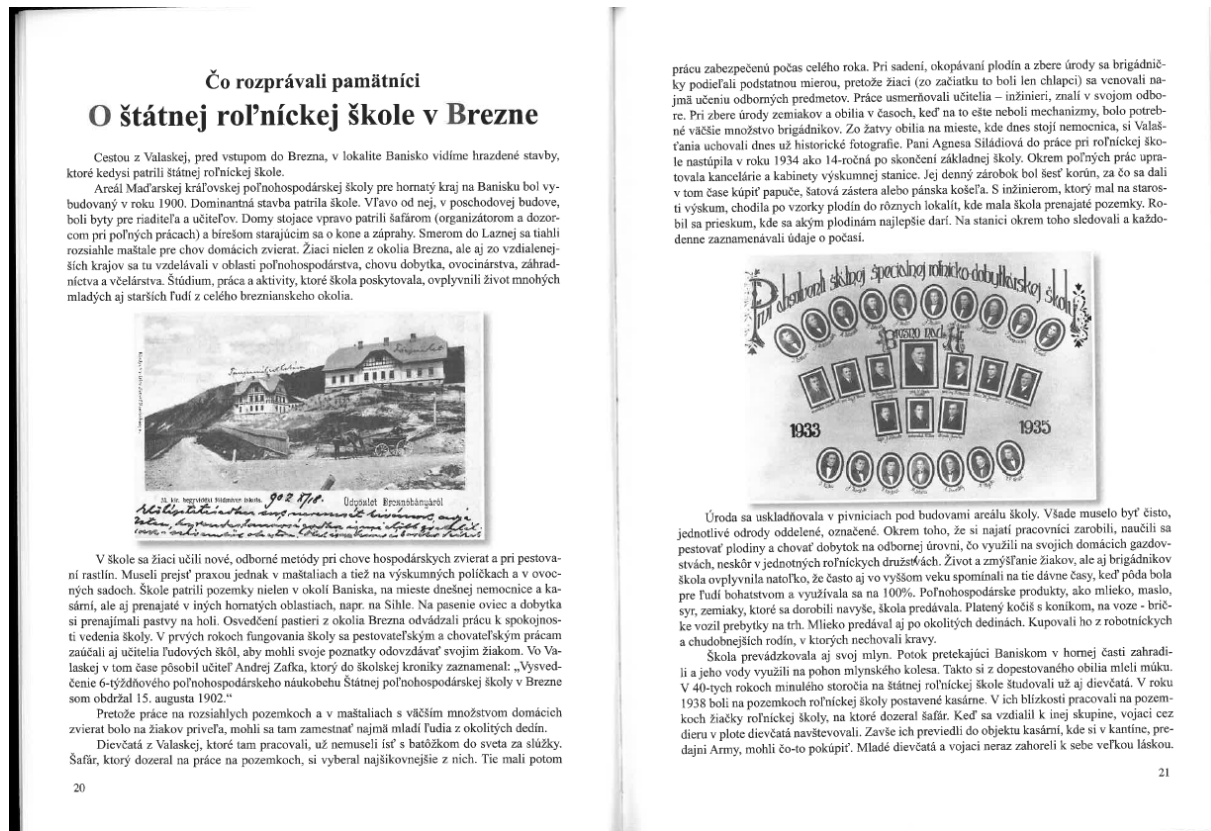
vedúca OI

Tel.:	Fax	Bankové spojenie	IČO/DIČ	E-mail	Internet
+421 48 2856603	+421 48 6306 229	Prima banka Slovensko a.s. IBAN SK97 5600 0000 0020 0279 1001	00313319 2020398391	podatelna@brezno.sk michal.kriska@brezno.sk	www.brezno.sk
Úradné hodiny	Pondelok 7.30-16.00	Utorok 7.30-15.00	Streda 7.30-16.30	Štvrtok 7.30-15.00 len klientske centrum	Piatok 7.30-15.00

Príloha č. 1: Fotografia – Stav r. 1950

Príloha č. 2: Publikácia Brezno v spomienkach

Tel.:
+421 48
2856603

Fax
+421 48
6306 229

Bankové spojenie
Prima banka
Slovensko a.s.
IBAN SK97 5600 0000
0020 0279 1001

IČO/DIČ
00313319
2020398391

E-mail
podatelna@brezno.sk
michal.kriska@brezno.sk

Internet
www.brezno.sk

Úradné hodiny

Pondelok
7.30-16.00

Utorok
7.30-15.00

Streda
7.30-16.30

Štvrtok
7.30-15.00 len klientske centrum

Piatok
7.30-15.00

Príloha č. 3: Fotografia – Súčasný stav

Tel.:

+421 48
2856603

Fax

+421 48
6306 229

Bankové spojenie

Prima banka
Slovensko a.s.
IBAN SK97 5600 0000
0020 0279 1001

IČO/DIČ

00313319
2020398391

E-mail

podatelna@brezno.sk
michal.kriska@brezno.sk

Internet

www.brezno.sk

**Úradné
hodiny**

Pondelok
7.30-16.00

Utorok
7.30-15.00

Streda
7.30-16.30

Štvrtok
7.30-15.00 len klientske
centrum

Piatok
7.30-15.00

Príloha č. 4: Fotografia – Súčasný stav

Príloha č. 5: Fotografia – Súčasný stav

Tel.:
+421 48
2856603

Fax
+421 48
6306 229

Bankové spojenie
Prima banka
Slovensko a.s.
IBAN SK97 5600 0000
0020 0279 1001

IČO/DIČ
00313319
2020398391

E-mail
podatelna@brezno.sk
michal.kriska@brezno.sk

Internet
www.brezno.sk

**Úradné
hodiny**

Pondelok
7.30-16.00

Utorok
7.30-15.00

Streda
7.30-16.30

Štvrtok
7.30-15.00 len klientske
centrum

Piatok
7.30-15.00

Príloha č. 6: Fotografia – Súčasný stav

Príloha č. 7: Fotografia – Súčasný stav

Tel.:

+421 48
2856603

Fax

+421 48
6306 229

Bankové spojenie

Prima banka
Slovensko a.s.
IBAN SK97 5600 0000
0020 0279 1001

IČO/DIČ

00313319
2020398391

E-mail

podatelna@brezno.sk
michal.kriska@brezno.sk

Internet

www.brezno.sk

**Úradné
hodiny**

Pondelok
7.30-16.00

Utorok
7.30-15.00

Streda
7.30-16.30

Štvrtok
7.30-15.00 len klientske
centrum

Piatok
7.30-15.00